

**STÄLLNINGSTAGANDEN
OCH TANKAR
OM FRAMTIDEN**

FÖRORD

Det här dokumentet syftar till att på ett enkelt och tydligt sätt förklara och sammanfatta några centrala områden där Idéburna skolors riksförbund profilerat sig. Dokumentet innehåller väsentliga delar av de erfarenheter, den analys och den inriktning som förbundet sedan bildandet utvecklat och vilat på.

Texterna baseras på de diskussioner som uppkommit under förbundets styrelsesammanträden och årsmöten de senaste 4 åren. Det är ett dynamiskt dokument som vi kommer att fortsätta arbeta med för att tydligare definiera våra ställningstaganden och mål.

Idéburna skolors riksförbund består av väldigt olika skolor men med mycket gemensamt; vi tycker att det är viktigt att huvudmannen har en tanke och en idé om vad man vill åstadkomma med sin skola och att det är viktigt att drivkraften är att se människor utvecklas. Hos våra medlemsskolor går de pengar som följer en elev i form av skolpeng oavkortat till att förbättra skolan och undervisningen. Det finns alltid elever som kan lära sig mer och utvecklas ytterligare och då vill vi inte hamna i en situation där pedagogiska insatser vägs mot vinstutdelning.

Vår förhoppning är att dokumentet kan komma att utgöra en bra grund för framtida strategival och att det ger en god inblick i vår syn på den svenska skolan.

Stockholm, februari 2017

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. Att stärka de idéburna skolornas röst i det offentliga samtalet
2. Att underlätta utvecklingen av pedagogiska alternativ
3. Att inrätta långsiktiga och rättvisa spelregler för skolors finansiering och verksamhet
4. Att samverka för minskad segregation och ökad likvärdighet
5. Att öka frirummet för den lokala organisationen och professionen
6. Att knyta skolforskning närmare till skolutveckling och lärarutbildning

1. ATT STÄRKA DE IDÉBURNA SKOLORNAS RÖST I DET OFFENTLIGA SAMTALET

I det offentliga samtalet kring den svenska skolan har begreppet friskola alltmer blivit synonymt med vinstutdelande friskola. De negativa konsekvenserna av att vinstutdelande friskolor – i första hand riskkapitalbolag – agerat kortsiktig och med ekonomiska motiv har drabbat de idéburna skolorna genom ökade statliga och kommunala regelverk och kontroll av verksamheterna. I de fall där kontrollen inskränkt skolornas organisatoriska och pedagogiska frihet och ökat den administrativa bördan för personalen, har idéburna skolor blivit de stora förlorarna.

En av Idéburna skolors riksförbunds viktigaste uppgifter är att lyfta de idéburna skolornas särart och betydelse – i forskningen, i politiken och i mediala sammanhang. När begreppet friskolor används vilseledande bör organisationen agera för att det skall göras åtskillnad mellan olika ägandeformer och dess olika förutsättningar. Och tydliggöra att ekonomiska drivkrafter aldrig får vara primära i skolan.

Vi anser att det är en felaktig tanke att skolan ska ses som en marknad, där kvaliteten ytterst ska garanteras genom att dåliga skolor ska slås ut, med allt vad det innebär. Marknadstänkandet medför även en mängd negativa konsekvenser, bl.a. genom att försvåra nyetablering av mindre enheter som föräldra- eller personalkooperativ.

De idéburna skolorna utför ett mycket viktigt uppdrag åt samhället. Tillsammans med kommunerna lägger vi grunden för våra barns och ungas framtid. Förtroendet att utföra myndighetsutövning i form av bland annat betygsättning förpliktigar. Det är därför naturligt för Idéburna skolors riksförbund att det finns en insyn och öppenhet i våra skolor.

Det är oerhört viktigt att i framtiden återvinna allmänhetens förtroende för hela Sveriges skolväsende. De idéburna skolorna kan vara en viktig del i det

Vi vill	Beskrivning
Verka för att den idéburna sektorn inom skolväsendet synliggörs och stärks.	Syftet med friskolor är att de ska kunna utgöra ett komplement till den offentliga skolan och ge barn och unga en valmöjlighet utifrån olika behov.
Verka för att SCB tydliggör skillnaden mellan olika associationsformer i sin statistik.	SCB saknar idag en tydlig uppdelning mellan olika sorters friskolor i sin statistik.
Stärka de idéburna skolornas röst i det offentliga samtalet.	Synas och höras i debatter om skola och pedagogik. Medverka på seminarier och mässor. Skriva remissyttranden. Uppvakta politiker.
Vara ett konkret stöd för våra medlemsskolor.	Särskilt mindre enheter kan ha behov av stöd kring juridik, ekonomi, organisation m.m.
I samverkan med kommunerna verka för att öka tilliten och förtroendet inom skolväsendet.	Tilliten och förtroendet mellan alla aktörer inom skolväsendet är en förutsättning för en pedagogisk mångfald och att frirum för professionen kan skapas.
Precisera och skapa samsyn kring vilka som bör kunna vara huvudman Vi menar att fristående skolor inte ska kunna dela ut vinst.	Huvudmannskapet skall syfta endast till att förse barn, ungdomar och vuxna med utbildning. Friskolor ska ha pedagogiska målsättningar med sin verksamhet. Vinst ger fel incitament, men däremot är det rimligt att en ägare kan få ränta på insatt kapital.

2. ATT UNDERLÄTTA UTVECKLINGEN AV PEDAGOGISKA ALTERNATIV

Idéburna skolors riksförbund representerar en stor bredd av skolor med olika pedagogiska inriktningar. Förbundet har ambitionen att vara ett självklart forum för olika pedagogiska frågor och inriktningar.

Vi ser att idéburna skolor spelar en viktig roll när det gäller att utveckla koncept, idéer och innovativa lösningar som bidrar till hela Sveriges skolverksamhet. Detta förutsätter att det finns ett stort pedagogiskt friutrymme. Idéburna skolors riksförbund vänder sig därför mot sådan kommunal och statlig detaljstyrning som likriktar verksamheterna och inskränker det pedagogiska friutrymmet.

Variation är en förutsättning för utveckling. Människor är olika, synen på vad som är bäst för ens barn varierar, lusten att arbeta på ett visst sätt kan vara en väldigt viktig sporre för en pedagog. I de allra flesta fall blir resultaten bäst om människor är nöjda med den egna skolans sätt att arbeta. Låt därför mångfalden återigen öka efter en tids tillbakagång.

Idéburna skolors riksförbund vill särskilt uppmärksamma och skapa förbättringar för de mindre skolenheterna. Vi tror att korta beslutsvägar och decentraliserade organisationer har unika möjligheter att vidareutveckla pedagogiska koncept och arbeta närmare medarbetare, elever och vårdnadshavare. Som en konsekvens av detta arbetar Idéburna skolors riksförbund aktivt för att små enheter inte ska missgynnas i samband med upphandlingar, tillståndsgivning, inspektioner eller annat. Vi ska vara aktiva gentemot politiken för att visa på fördelarna med mindre enheter och ett decentraliserat skolsystem – inte minst när utvecklingen som nu går mot större enheter och centralisering.

Vår övertygelse är att en utvecklad pedagogisk mångfald kan ge bättre verktyg och erfarenheter för att kunna utveckla undervisningen och därigenom förbättra resultaten i den svenska skolan och där ser vi att de idéburna skolorna spelar en central roll. Vi menar att kommuner och stat bör kunna ta vara på den mångfald som finns bland de idéburna skolorna och ta till sig av de erfarenheter som kommer ur de idéburna skolornas friutrymme.

Idéburna skolors riksförbund är kritisk till att ensidigt värdera framgång i form av mätbara och förenklade mål; inte minst i de lägre årskurserna. Vi anser att det ska finnas ett större mått av frihet för idéburna skolor att själva besluta om utvärderings- och bedömningssystem. Vi ser också de uppenbara riskerna med att skolans övergripande och mer komplexa uppdrag hamnar i skuggan av ett förenklat och mätbart kunskapsinhämtande.

Mot ett ensidigt betygsorienterat förhållningssätt ställer vi möjligheten att skapa stödstrukturer och en kvalitetsgaranti för att trygga det pedagogiska frirummet.

Vi accepterar betyg som urvalsinstrument till gymnasiala och eftergymnasiala utbildningar.

Vi vill**Beskrivning**

<p>Lyfta fram den pedagogiska mångfalden bland de idéburna skolorna.</p>	<p>Idéburna skolors riksförbund ska vara ett stöd och inspiration för att utveckla den pedagogiska mångfalden och variationen hos våra medlemsskolor, Vi ska fortsätta samarbeta med olika riksföreningar, exempelvis waldorf, montessori och freinet, för att lyfta den pedagogiska mångfalden inom de idéburna skolorna.</p>
<p>Verka för en mer decentraliserad målstyrning som ger professionen och skolorna ett större inflytande över organisation och pedagogik.</p>	<p>Öka möjligheterna för idéburna skolor att påverka förutsättningarna för de alternativa pedagogikerna. Till det hör också lokalt anpassade utvärderingsformer som en utgångspunkt för en dialog med Skolinspektionen.</p>
<p>Verka för att pedagogisk försöksverksamhet möjliggörs på skolorna samt för att utvecklingsarbete i samverkan med kommunerna kan ta form.</p>	<p>Idéburna skolors riksförbund menar att det är viktigt att lämna öppet för initiativ från fristående skolor att genomföra olika försöksverksamheter. Det skulle förstärka en av de tankar som låg bakom friskolereformen i början av 1990-talet: Att fristående skolor ska kunna ge impulser till nytänkande som sedan kan spridas till andra skolor, kommunala eller fristående.</p>

3. ATT INRÄTTA LÅNGSIKTIGA OCH RÄTTVISA SPELREGLER FÖR SKOLORS FINANSIERING OCH VERKSAMHET

Idéburna skolors riksförbund konstaterar att nuvarande resursfördelningssystem kan skapa felaktiga incitament för skolor. Ett av problemen är trenden att inkludera allt fler stödåtgärder i grundpengen och därmed missgynna skolor med större pedagogiska utmaningar. Även metoden för lokalpengsberäkning medför stora svårigheter vid nyetablering av skolor/ förskolor i nybyggda lokaler. Vi efterfrågar därför en tryggare resursfördelning med tydliga och långsiktiga spelregler för skolans aktörer.

Det är glädjande att staten är villig att stödja en utveckling av högre lärarlöner och karriärtjänster genom ett ekonomiskt bidrag. När det gäller karriärtjänster kan vi dock konstatera att det nuvarande systemet med en karriärtjänst per 75 elever inte alltid fungerar så väl på mindre skolor. Det kan finnas många skäl till det. Exempelvis kan det vara svårt att i ett litet kollegium så tydligt utnämna enstaka personer framför alla andra.

Vi anser att frågan om hur man organiserar skolan och fördelar arbete och lön mellan lärare är en typisk fråga som bör tillhöra skolornas självständiga beslut. Låt också de fristående skolorna ansöka om bidraget, men själva avgöra hur bidraget ska fördelas. Det är helt rimligt att staten begär en uppföljning av hur medlen använts och på vilket sätt de har bidragit till en utveckling av karriärvägar inom skolans/huvudmannens område.

Vi är huvudsakligen nöjda med de nuvarande associationsformerna, men kan konstatera att systemet med svb-bolag – som vi bedömer har stor potential - aldrig slagit igenom i Sverige. Att det inte blivit någon succé beror sannolikt på att Sverige istället valt att pröva en mer omfattande marknadsanpassning av det svenska skolväsendet. För att tydliggöra den idéburna sektorns särart behöver vi en samsyn med myndigheter kring vilka krav som ska uppfyllas för att en verksamhet ska räknas tillhöra den idéburna sektorn. Då blir det även möjligt att ställa krav på särbehandling när det gäller krav på olika former av kontroller.

För att undvika intressekonflikter efterfrågar Idéburna skolors riksförbund en tydligare uppdelning mellan kommunernas roll som myndighet respektive skolhuvudman. Det är viktigt att den grundläggande principen för kommunerna är att idéburna skolor och kommunala skolor är likvärdiga.

Det pågår en debatt kring det kommunala inflytandet vid etableringar av friskolor och möjligheten att säga nej till en etablering. Idéburna skolors riksförbund är öppet för samråd mellan kommun och den fristående huvudman som önskar starta en ny skola eller förändra inriktningen på en befintlig skola. Kommunalt veto vid start av vinstutdelande skola är ett sätt för kommunen att skydda och ta ansvar för kommunens skolväsende. I förhållande till idéburna skolor bör kommunens vetorätt vara svagare för att långsiktigt skydda mångfalden.

Huvudman som är organiserad som stiftelse, ekonomisk förening, ideell förening eller aktiebolag med särskild vinstbegränsning (svb) bör kunna ha en förenklad behandling, alternativt per automatik betraktas som godkänd vad gäller ägarnas lämplighet och långsiktighet. Ett rimligt krav kan dock vara att representanter för huvudmannen (styrelsen) uppvisar ett registerutdrag ur polisregister gällande ekonomisk brottslighet eller brott mot barn likt det som gäller för pedagoger.

Vår övertygelse är att om vinstmotivet inom skolväsendet försvinner så kommer även många av problemen med friskoleetablering att försvinna. Vi är en del av vår respektive kommuns skolsuccé. Liksom kommunens samarbete med lokala idrottsklubbar – en annan del av civilsamhället – handlar det om att samarbeta mot gemensamma mål.

Vi anser att all statistik från myndigheter ska skilja på olika organisationsformer, eller i alla fall göra uppdelningen aktiebolag/icke vinstutdelande organisationer. På så vis får samhället ett bättre informationsmaterial inför framtida beslut.

Vi anser inte att Skolverket eller annan myndighet ska bygga och administrera ett nationellt informationssystem som möjliggör jämförelser av olika skolor. Det är svårt, nästintill omöjligt, att göra en helhetsbedömning av kvalitet i en skola. Vi tror att det absolut bästa sättet för elever/föräldrar att värdera en skola är att ha direktkontakt med skolan.

Vi vill	Beskrivning
Verka för att idéburna skolor ska ha rätt att styra sin egen interna verksamhet inom ramen för de regleringar och styrdokument för skola och förskola som finns.	Idéburna skolor ska själv få avgöra på vilket sätt t.ex. karriärtjänster ska införas. Likaså ska det inte införas centrala regleringar om exempelvis hur mycket lärarresurser en fristående skola ska ha.
Lyfta fram fördelarna med små enheter.	Vår utgångspunkt är att småskaliga verksamheter kan ha fördelar som inte stora koncerner har. Mindre enheter ska inte missgynnas i upphandlingar, inspektioner eller på annat sätt. Den administrativa bördan på små enheter är på väg att kväva dessa. Regleringar och styrdokument måste anpassas för att fungera även för små enheter.
Verka för införande av investeringsfonder för idéburna verksamheter.	Idéburna skolors riksförbund bör arbeta för utredande av – och så småningom införande av - investeringsformer där idéburna skolor kan få finansiering till rimliga villkor.
Verka för en översyn av nuvarande associationsformer i den svenska skolan.	Vi efterfrågar en utredning om andra organisationsformer eller revideringar i regelverket för de nu existerande. Utredningen skulle även behöva analysera en övergångsperiod från nuvarande system till ett system utan vinstutdelningsintressen i svensk skola.
Verka för ett tydliggörande av skillnaden mellan kommunen som myndighet respektive som huvudman.	Vi vill tydliggöra kommunernas dubbla roll som myndighet och skolhuvudman och öka kommunernas förmåga att fungera som myndighet. Kommunen ska se till sina elever, inte enbart till sina skolor.
Verka för möjligheten att personal ska kunna driva vissa kommunala skolor vidare i idéburen regi.	Vi anser att det är dags att undersöka möjligheten att åter låta lärare/ personal eller föräldrar ta över driften av vissa kommunala skolor eller förskolor. För att det ska bli möjligt bör sådana skolor alltid organiseras så att de inte kan dela ut vinst eller säljas på en marknad med vinst. Hembud för kommunen bör undersökas som möjlighet. Även intraprenad bör utredas som en möjlig form för idéburen verksamhet.
Verka för att skolinspektionens uppföljningar sker i dialog och med utgångspunkt i skolornas egna utvärderingar.	Kontrollmetoderna ska anpassas efter den verksamhet som man ska utvärdera. Stickprovsundersökningar skall kunna användas – men med omdöme, eftersom svenska skolor redan är hårt administrativt belastade.

4. SAMVERKAN FÖR MINSKAD SEGREGATION OCH ÖKAD LIKVÄRDIGHET

Idéburna skolor är en del av kommuners skolframgång. Med vår insikt och erfarenhet av idéburna skolor så ser vi det som viktigt att vara med i kommunens planering för nyetableringar. Vi är i grunden positiva till det fria skolvalet, men det får inte leda till ökad segregation. Det är viktigt att tillsammans med kommunen se över vilka konsekvenser ett obligatoriskt skolval skulle få. Friskolor har inte sällan elever från flera kommuner och med en pedagogisk profil blir elevers och föräldrars egna val viktigt. Att skapa en likvärdig skola – en skola där alla elever har samma möjligheter och skyldigheter - och att minska segregationen är en angelägenhet för alla idéburna skolor tillsammans med andra aktörer i skolans värld. Samtidigt är det viktigt att poängtera att en likvärdig skola inte innebär en likformig skola. Vi sympatiserar med de formuleringar som gjordes i samband med friskolereformen och målstyrningens införande i början av 1990-talet, då vikten av decentralisering och att lokalt anpassa utformningen av såväl organisation som pedagogik poängterades. Bakom det låg en uppfattning att för att åstadkomma en likvärdig skola kan de konkreta lösningarna för olika elever/elevgrupper behöva vara olika. Denna förväntan om en lokal variation har dessvärre motverkats av ett allt större fokus på centraliserade kontroll- och utvärderingssystem.

Idéburna skolors riksförbund ser den problematik kring segregation och bristande likvärdighet som uppstått i den svenska skolan. Vi är öppna för att resurser tillsätts och lokaliseras till de delar av skolan som behöver dem mest. Vi önskar också en öppen diskussion och samverka med andra aktörer för att genomföra de förändringar som behövs för att öka likvärdigheten och motverka segregationen i den svenska skolan. Att vara en öppen och lösningsorienterad kraft i frågor om likvärdighet och segregation i skolans värld är avgörande för idéburna skolors trovärdighet i längden.

Vi vill	Beskrivning
Utreda idéburna skolors möjligheter att öka likvärdigheten	Idéburna skolors riksförbund måste ha en innovativ och lösningsorienterad hållning i frågan om likvärdighet och segregation. Vår utgångspunkt är att idéburna skolor kan ha en nyckelroll att spela genom att erbjuda en pedagogisk mångfald. Frågan behöver dock utredas vidare för att hitta åtgärder som minskar de negativa konsekvenserna av de fria skolvalet.
Delta i samtal och samverka kring likvärdighet och segregation. Verka för varje barns rätt till likvärdig utbildning.	Vår utgångspunkt är att diskussion och samverkan är nödvändigt för att lösa problemet med likvärdighet och segregation. Problemen är en fråga för alla aktörer i den svenska skolan.

5. ÖKA FRIRUMMET FÖR DEN LOKALA ORGANISATIONEN OCH PROFESSIONEN

Vi ser det som ytterst viktigt att arbeta med tilliten till professionen, pedagoger och lärare i skolan. Vårdnadshavare och elever som fått välja en pedagogisk inriktning är ofta nöjda med skolgången då man får det man valt och tror på. Pedagogerna på en sådan skola levererar det man valt, vilket tenderar att påverka tilliten till professionen positivt.

Vi vill verka för en skola där resultatstyrningen blir betydligt mindre än idag. Det är viktigt att skolan får tillbaka mandatet att driva utbildningen själv, givetvis utifrån Skollagens och läroplanens intentioner.

Idag är alltför mycket fokus och tid lagd på att följa upp statligt bestämda resultat, ofta med väldigt kort framförhållning. Ett systematiskt kvalitetsarbete ska givetvis vara ett krav, men låt huvudmännen i samråd med rektor på respektive friskola själva lägga upp arbetet för detta. På så sätt visar staten tillit för professionen. Detta leder i sin tur till ett ökat förtroende för skolan generellt.

Idéburna skolors riksförbund betonar den lokala ledningen och lärarprofessionens roll i utvecklingen av den svenska skolan. Vi verkar för ett ökat pedagogiskt utrymme och bättre förutsättningar för en profession som under lång tid tilldelats en underordnad roll i. Vi sympatiserar med tanken på höjda lärarlöner och även att det ska finnas möjlighet att göra karriär som pedagog utan att behöva gå över till en administrativ tjänst.

Lärarna har behövt förhålla sig till många nya organisatoriska, pedagogiska och administrativa förändringar det senaste decenniet och det finns därför ett behov av att reformer i framtiden är försiktigare, mer förankrade och välbalanserade.

Vår utgångspunkt är att den lokala ledningen och lärarna skall återfå en avgörande roll när det gäller till exempel organisation, undervisning och bemanning.

Den pågående reformen med lärarlegitimation har gjort det svårt för många, framför allt mindre skolor eller skolor i mindre orter, att uppfylla lagens krav på behörighet i alla ämnen och kurser. Varför inte snegla på rektorsutbildningen, som är en så kallad befattningsutbildning? Det innebär att en skola kan anställa en rektor på fast tjänst, men att personen ifråga måste påbörja rektorsutbildning. Vi föreslår att samma sak ska kunna gälla för lärare.

Vi vill	Beskrivning
Verka för alternativa styrsystem efter New Public Management - system som innebär en decentralisering och som ger lärarprofessionen ett större inflytande.	Idéburna skolors riksförbunds utgångspunkt är att lärarprofessionen behöver stärkas och uppvärderas. Vi anser att New Public Management till stor del lett till likformning och meningslös detaljstyrning och vill därför istället lyfta fram styrmodeller som grundar sig på tillit, nytta, engagemang och kompetens hos den lokala organisationen och lärarprofessionen.
Verka för att hitta nya lösningar på problemen efter reformen med lärarlegitimationen.	De problem med behörighet som uppstår framför allt på mindre skolor eller skolor på mindre orter måste lösas. Vi menar också att legitimationsreformen behöver ses över för att bli mindre stelbent.
Vi vill motverka den ensidiga tilltro till betyg och resultatstyrning som är dominerande idag. Det gäller såväl betyg i åk 4 som att låta kunskapskraven styra elevernas arbete i de tidiga skolåren, framförallt förskoleklassen.	Vi kan inte se att det finns några belegg för att betyg i åk 4 eller för den delen åk 6 har en positiv effekt för att förbättra uppfyllelsen av kunskapsmålen och andra mål i den svenska skolan. Idén är kontraproduktiv och troligen även skadlig för utvecklingen hos många barn.
Lyfta fram de individuella utvecklingsplanerna.	Vi anser att individuella utvecklingsplaner innehåller mer omfattande information än betyg om var eleven befinner sig i förhållande till målen. Dessutom innehåller de handlingsplaner för hur eleven ska utvecklas och lyckas i sin skolgång, vilket betygen helt saknar.
Ge lärarprofessionen ett tydligt ansvar för bedömning och uppföljning av elevernas kunskapsutveckling.	Utveckla kunskaper och redskap för att möjliggöra detta. Stödja framtagandet av bedömningsstöd för läsförståelse i årskurs 1.
Verka för utvärderings- och bedömningssystem som är anpassade till olika pedagogiker.	Fristående skolor bör ha rätt att använda utvärderings- och bedömningssystem som står i samklang med den pedagogiska modell som respektive skola använder. Förbundet deltar gärna i framtagandet av olika typer av bedömningsstöd.

6. FORSKNING / LÄRARUTBILDNING / SKOLUTVECKLING

En viktig förutsättning för att få till stånd en kunskapsbaserad skolutveckling är att forskningen knyts närmare till skolans verksamheter och till lärarutbildningen så att ett dynamiskt samspel mellan forskning, utveckling och utbildning/fortbildning kan komma till stånd. Detta förutsätter i sin tur en förstärkning av lärarutbildningarnas forskningsresurser såväl som resurserna till den praktiska forskningen. En sådan utveckling skulle minska behoven av stora centralt initierade statliga 'lyft'.

Vi vill arbeta för att förverkliga skollagens paragraf om att bedriva de pedagogiska verksamheterna på vetenskaplig grund genom att främja sådan forskning som kan ge lärare och skollära kunskaper och redskap för att utveckla undervisning och bedömning. Detta gäller också de idéburna skolorna. Flera av dessa har utvecklat sin pedagogiska särart under lång tid och efterhand anpassat verksamheterna i förhållande till samhällsutvecklingen. Dock saknas i stor utsträckning forskning om hur olika pedagogiska alternativ bidrar till elevers utveckling såväl vad gäller kunskaper i snävare mening som i förhållande till skolans andra målsättningar. Vi vill därför verka för att få till stånd ett praktiska forsknings- och utvecklingsarbete i förhållande till olika pedagogiska alternativ i samverkan med ledning och lärare på de idéburna skolorna.

Vi menar att en sådan forskningsutveckling med fördel kan knytas till lärarutbildningen och en ev. utveckling av möjligheterna att specialisera sig med inriktning mot något eller flera pedagogiska alternativ. En sådan specialisering skulle kunna ske såväl inom ramen för nuvarande lärarutbildningar såväl som i form av påbyggnadsutbildningar och fortbildningskurser.

Vi vill	Beskrivning
Verka för att skola-lärarutbildning och forskning knyts närmare varandra och till skolans utveckling och därigenom komma bort från behovet av stora, centralstyrda skolutvecklingsinsatser.	Främst genom att driva frågorna i remiss-svar och uppvaktningar. Det gäller dels resurser till lärarutbildningarnas forskning, särskilda resurser till den praktiska forskningen liksom att diskutera/ifrågasätta Skolverkets och Skolinspektionens roller i forskningsutvecklingen.
Verka för att utveckla forskningen såväl <i>om</i> som <i>med</i> och <i>för</i> idéburna skolor.	Arbeta för att få till stånd olika typer av projekt med inriktning mot att beskriva och utveckla undervisningen inom olika alternativa pedagogiska ramar.
Verka för att utveckla alternativa pedagogikers ämnesdidaktik, dvs. att inom ramen för olika pedagogiska utformningar arbeta med ämnesdidaktiska frågor.	Dagens styrdokument är strikt ämnesmässigt organiserade och resultatförväntningarna är också knutna till ämnena. Detta innebär särskilda utmaningar för många idéburna skolor som har en tradition av att arbeta tematiskt.
Verka för att det inom ramen för lärarprogrammen erbjuds specialiseringar med inriktning mot alternativa pedagogiker liksom påbyggnadsutbildningar med sådana inriktningar. Alternativt att särskilda lärarutbildningar kan utvecklas.	Waldorflärlärohogskolan är exempel på en särskild lärarutbildning, som dock har svårigheter när det gäller knytningen till högskolesystemet. Många alternativpedagogiska delkurser/kurser inom reguljära lärarutbildningsprogram har försvunnit. Det behövs ett arbete för att återskapa dessa samt att ta fram specialinriktade påbyggnadsutbildningar.

IdéburnaSkolors

RIKSFÖRBUND

*IDÉBURNA SKOLORS RIKSFÖRBUND ÄR BRANSCHORGANISATIONEN
FÖR IDÉBURNA FRISKOLOR I SVERIGE.*

VERSION 2.1 REVIDERAD I FEBRUARI 2017. CITERA OSS GÄRNA MEN ANVÄND KÄLLA.

HEMSIDA: WWW.IDEBURENSKOLA.SE

FACEBOOK: [/IDEBURENSKOLA](https://www.facebook.com/IDEBURENSKOLA)

TWITTER: [@IDEBURENSKOLA](https://twitter.com/IDEBURENSKOLA)

STOCKHOLM 2017